

אָנְכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ וְגו' רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח, (משלי א) שָׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אָבִיךָ וְאֵל תַּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמְךָ. שָׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אָבִיךָ - זֶה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאֵל תַּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמְךָ - זֶה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. מִי זֶה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל? זֶה בִּינָה, כְּמוֹ שִׁכְתוּב לְהַבִּין אִמְרֵי בִּינָה.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, מוֹסֵר אָבִיךָ - זֶה הִיא חֻקְמָה. וְאֵל תַּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמְךָ - זֶה הִיא בִּינָה. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, זֶה וְזֶה דְּבָר אֶחָד הַתְּפָרְשׁוּ. שְׁשִׁינָנוּ, תּוֹרָה יִצְאָה מִחֻקְמָה שֶׁל מַעְלָה. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, מִבִּינָה יִצְאָה, שִׁכְתוּב לְהַבִּין אִמְרֵי בִּינָה, וְכַתוּב וְאֵל תַּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמְךָ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, תּוֹרָה נִכְלָלָה מִחֻקְמָה וּבִינָה, שִׁכְתוּב שָׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אָבִיךָ וְאֵל תַּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמְךָ. רַבִּי אַבְבָּא אָמַר, בְּכָל הִיא נִכְלָלָת. שְׁפִינּוֹן שֶׁנִּכְלָלָת בְּשֵׁנֵי אֱלֹהִים הִיא נִכְלָלָת בְּכָל - בְּחֻסָּד, בְּדִין וּבְרַחֲמִים. בְּכָל הַשְּׁלֻמוֹת שֶׁהִדְבָּר צָרִיף. אִם הִמְלִיף וְהִגְבִּירָה מִסְפִּימִים - הַפֵּל מִסְפִּימִים. בְּמָקוֹם שֶׁאֵלָה נִמְצְאוּ - כָּלֵם נִמְצְאוּ.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, אָנְכִי - זֶה הַשְּׂכִינָה, כְּמוֹ שִׁכְתוּב (בראשית מו) אָנְכִי אָרַד עִמָּךְ מִצְרַיִמָּה. ה' אֱלֹהֶיךָ. (הַכֵּל עוֹלָה לְמַעְלָה לְהִיטֵי הַכֵּל אֶחָד) (זו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שִׁכְתוּב וְאֵל תַּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמְךָ) רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אָנְכִי - זֶה הַשְּׂכִינָה, וּמִפְסִיק הַטַּעַם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אָנְכִי עָשׂוּ בְּכוֹרֶךָ. ה' אֱלֹהֶיךָ - זֶה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שִׁכְתוּב (דברים ד) מִן הַשָּׁמַיִם הִשְׁמִיעָךְ אֶת קוֹל. וְכַתוּב אַתֶּם רְאִיתֶם כִּי מִן הַשָּׁמַיִם דִּבְרַתִי עִמָּכֶם. מִן הַשָּׁמַיִם (מִן הַשָּׁמַיִם

מִמֶּנּוּ, זֶה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.)

אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. אֲשֶׁר - מָקוֹם שֶׁהַכֵּל מֵאֲשֶׁרִים אוֹתוֹ. הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם - זֶה יוֹבֵל, כְּמוֹ שְׁשִׁינָנוּ, מִצַּד הַיּוֹבֵל

אָנְכִי יְי' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ וְגו'. (שמות כ) ר' אֶלְעָזָר פֶּתַח, (משלי א) שָׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אָבִיךָ וְאֵל תַּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמְךָ. שָׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אָבִיךָ : דָּא קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְאֵל תַּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמְךָ : דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. מֵאֵן כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. דָּא בִּינָה. כְּמָה דְכָתִיב, (משלי א) לְהַבִּין אִמְרֵי בִּינָה. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, מוֹסֵר אָבִיךָ : דָּא הִיא חֻקְמָה. וְאֵל תַּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמְךָ : דָּא הִיא בִּינָה. ר' יִצְחָק אָמַר, הָא וְהָא, חַד מְלָה אֶתְפָּרְשׁוּ. דְתַנִּינָן, אוֹרִייתָא מִחֻקְמָה דְלַעֲיִלָּא נִפְקַת. ר' יוֹסִי אָמַר, מִבִּינָה נִפְקַת, דְכָתִיב לְהַבִּין אִמְרֵי בִּינָה, וְכָתִיב וְאֵל תַּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמְךָ.

אָמַר ר' יְהוּדָה, אוֹרִייתָא מִחֻקְמָה וּבִינָה אֶתְפָּלִילָת, דְכָתִיב, שָׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אָבִיךָ וְאֵל תַּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמְךָ. ר' אַבְבָּא אָמַר, בְּכָלֵא אֶתְפָּלִילָת, דְכִינּוֹן דְבִאֲלִין תְּרִין אֶתְפָּלִילָת, אֶתְפָּלִילָת בְּכָלֵא. בְּחֻסָּד, בְּדִינָא בְּרַחֲמִי. בְּכָלֵהוּ שְׁלִימוֹתָא דְאַצְטְרִיךְ מְלָה. אִי מְלָכָא וּמִטְרוּנִיתָא מִסְתַּפְּחִין, פְּלֵא מִסְתַּפְּחִין. בְּאַתָּר דְאֲלִין מִשְׁתַּפְּחִין, פְּלֵא מִשְׁתַּפְּחִין.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, אָנְכִי : דָּא שְׂכִינְתָּא. כְּמָה דְכָתִיב, (בראשית מו) אָנְכִי אָרַד עִמָּךְ מִצְרַיִמָּה. יְי' אֱלֹהֶיךָ : (נ"א כְּלֵא סְלִיק לַעֲיִלָּא, לְמַהוּ כְּלֵא חַד) (דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל דְכָתִיב וְאֵל תַּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמְךָ) ר' יִצְחָק אָמַר, אָנְכִי : דָּא שְׂכִינְתָּא. וּפְסָקָא טַעְמָא. כְּמָה דְאֵתְ אָמַר (בראשית כז) אָנְכִי עָשׂוּ בְכוֹרֶךָ. יְי' אֱלֹהֶיךָ : דָּא קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. כְּמָה דְכָתִיב, (דברים ד) מִן הַשָּׁמַיִם הִשְׁמִיעָךְ אֶת קוֹל. וְכָתִיב אַתֶּם רְאִיתֶם כִּי מִן הַשָּׁמַיִם דִּבְרַתִי עִמָּכֶם. מִן הַשָּׁמַיִם

(מִן הַשָּׁמַיִם מִמֶּנּוּ דָּא קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא.)

אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. אֲשֶׁר : אֲתָר דְכָלֵא מֵאֲשֶׁרִין לִיה. (דף פ"ה ע"ב) הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם : דָּא יוֹבֵלֵא. כְּמָה דְתַנִּינָן,

יצאו ישראל ממצרים, ומשום כך חמשים פעמים נזכרה יציאת מצרים בתורה. חמשים ימים לקבלת התורה. חמשים ימים לחרות העבדים.

מבית עבדים - כמו שכתוב (שמות יב) הנה כל בכור בארץ מצרים ושנינו, הפתרים התחתונים הללו שהמצרים בטחו בהם. כמו שיש בית למעלה - יש בית למטה. בית קדוש שלמעלה, שכתוב (משלי כד) בחכמה יבנה בית - בית תחתון למטה שאינו קדוש, כמו שכתוב מבית עבדים.

שנינו, בשעה שבאמר אנכי, כל אותן מצוות התורה שנאחזו במלך הקדוש העליון בצד (ס), כלם היו פלולות בדבר הזה.

כמו ששנינו, כל מצוות התורה אחרות בגוף המלך, (במלך הקדוש העליון) מהן בראש המלך, ומהן בגוף, ומהן בידי המלך, ומהן ברגליו, ואין מי שיוצא מגוף המלך החוצה. ולכן מי שפשע במצוה אחת של התורה, כמי שפשע בגוף המלך, כמו שכתוב (ישעיה ס) ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים בי, בי ממש. אוי לרשעים שעוברים על מצוות התורה ולא יודעים מה הם עושים.

שאמר רבי שמעון, אותו מקום שהוא חטא אליו, אותו מקום ממש מגלה חטאו. (ואמר רבי שמעון, הקדוש ברוך הוא ממש מגלה חטאו) חטא בקדוש-ברוך-הוא - הקדוש ברוך הוא מגלה חטאו, שכתוב (איוב ב) יגלו שמים עונו וארץ מתקוממה לו. יגלו שמים עונו - זה הקדוש ברוך הוא. וארץ מתקוממה לו - זה הקדוש ברוך הוא (והוא כנסת ישראל).

מסטרא דיובלא נפקו ישראל ממצרים. ובגין כך, חמשים זמנין אדפר יציאת מצרים באורייתא. חמשים יומין לקבלא אורייתא. חמשים שנין לחירו דעבדין.

מבית עבדים: פמה דכתיב, (שמות יב) הנה כל בכור בארץ מצרים. ותנינן אלין פתרין תתאין, דאתרחיצו בהו מצראי. פמה דאית ביתא לעילא, אית ביתא לתתא. ביתא קדישא לעילא, דכתיב, (משלי כד) בחכמה יבנה בית. ביתא תתאה לתתא, דלא קדישא, פמה דכתיב מבית עבדים.

תאנא, בשעתא דאתמר אנכי, כל אינון פקודי אורייתא, דמתאחדן במלפא קדישא עלאה, בסטרא (ס"א דא) פלהו הוה כלילן בהאי מלה.

במה דתנינן, כל פקודי אורייתא, מתאחדן בגופא דמלפא. (ד"א במלפא קדישא עלאה) מנהון ברישא דמלפא, ומנהון בגופא, ומנהון בידי מלפא, ומנהון ברגלוי, ולית מאן דנפיק מן גופא דמלפא לבר. ובגין כך, מאן דפשע בחד פקודי אורייתא, כמאן דפשע בגופא דמלפא, פמה דכתיב, (ישעיה ס) ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים בי. בי ממש. ווי לחייביא, דעברין על פתגמי אורייתא, ולא ידעין מאי קא עבדין.

דאמר ר' שמעון, ההוא אתר דאיהו חב לגביה, ההוא אתר ממש גלי חוביה. (ואמר ר' שמעון קדשא ברוך הוא ממש גלי חוביה) חב בקודשא בריך הוא, קדשא בריך הוא גלי חוביה, דכתיב, (איוב ב) יגלו שמים עונו וארץ מתקוממה לו. יגלו שמים עונו: דא קדשא בריך הוא. וארץ מתקוממה לו: דא קדשא בריך הוא (נ"א דא כנסת ישראל).